

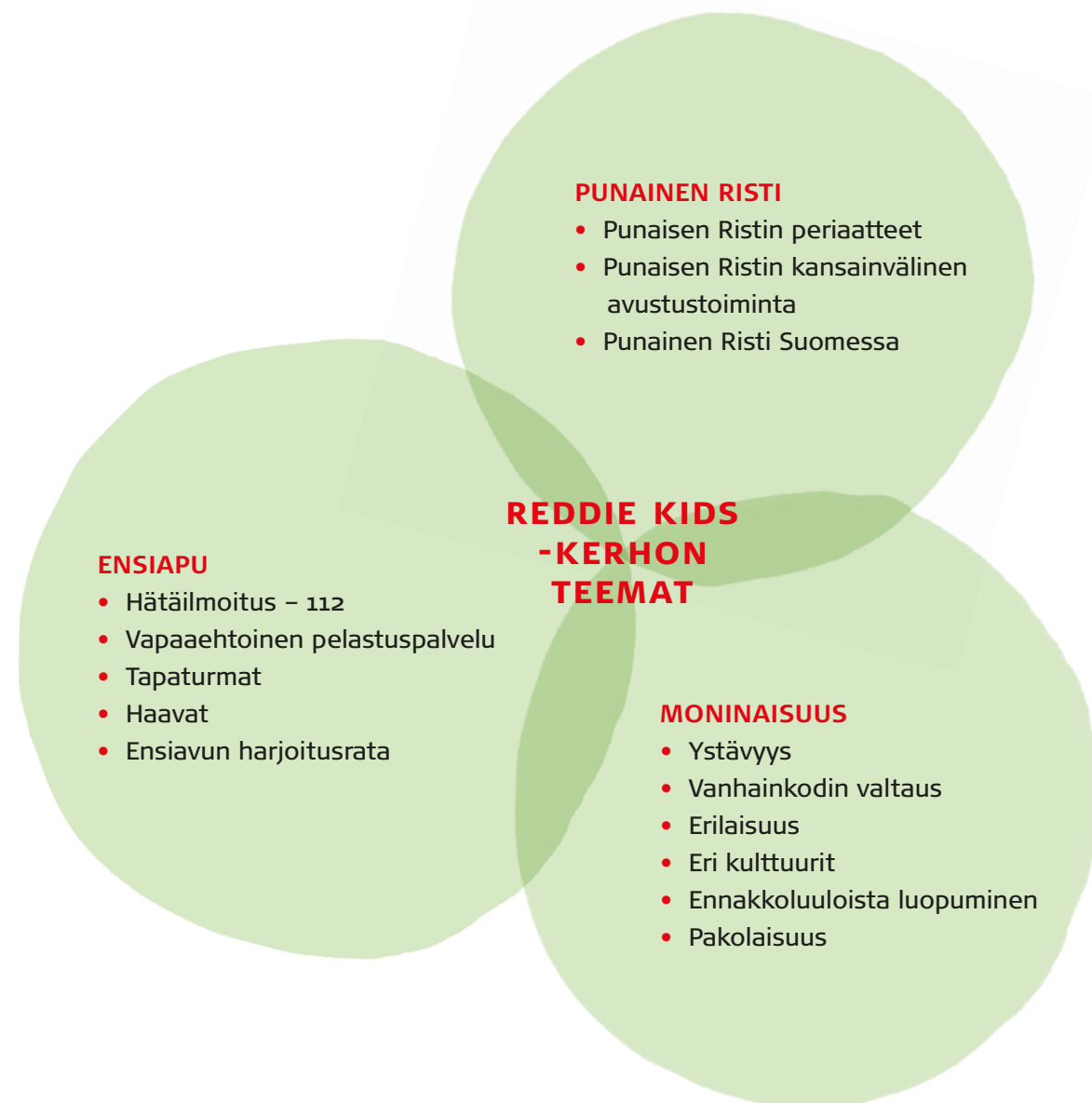
REDDIE KIDS – OHJAAJAN OPAS

Kiitos, kun tartuit tassuun!

Tervetuloa Punaiseen Ristiin, maailman suurimpaan vapaaehtoisjärjestöön. Suomen Punaisen Ristin Reddie Kids -kerhon ohjaajana olet mukana toimimassa tasa-arvoisen ja moninaisen maailman puolesta. Ohjenuoranamme on koko järjestön yhteinen teema **Uskalla välittää, Dare to Care.**

Reddie Kids -kerho tarjoaa varhaisnuorille (7–12 -vuotiaille) leikin lomassa mielekästä ja hauskaa tekemistä, hyödyllisiä taitoja ja ihmisyyttä puolustavia arvoja. Kerhon aiheet nousevat suoraan Punaisen Ristin ydintehtävistä: humanitaaristen arvojen toteuttamisesta, auttamisvalmiuden parantamisesta sekä terveyden ja huolenpidon edistämisestä. Oheinen kuvio esittelee kerhon kolme keskeistä teemaa ja tapaamisten aiheet.

Ohjaajan oppaan sisältö

Tämä kerho-ohjaajan opas koostuu kolmesta osasta. Ensimmäisessä osassa neuvotaan, miten perustat Reddie Kids -kerhon. Siinä käydään myös läpi mahdollisia ongelmatilanteita, esitellään erilaisia ohjausmenetelmiä ja perehdytään toiminnan suunnitteluun. Toisesta osasta löydät kolmeen pääteemaan sopivia tehtäviä ja harjoituksia, kolmannelle leikki-ideoita ja muita toiminnallisia vinkkejä.

Oppaan materiaali on suunniteltu 20 kerhotapaamiseen eli noin vuoden jaksolle. Voit käynnistää kerhon silloin, kun se parhaiten sopii osaston suunnitelmiin, omaan kalenteriisi ja kerholaisten aikatauluihin.

Voit itse vaikuttaa myös kerhotapaamisten sisältöön niin paljon kuin haluat ja voit. Oppaan tehtävät ovat suuntaa-antavia; keksi omia leikkejä ja tehtäviä ja muuta vapaasti vuosisuunnitelman runkoa. Pääasia on, että pysyt kolmessa pääteemassa (**Punainen Risti, ensiapu, moninaisuus**).

Entä ensimmäisen vuoden jälkeen? Kerhotapaamisten teemat ja aiheet eivät Punaisessa Ristissä lopu! Tarjolla on monenlaista materiaalia, vaikkapa taitomerkit. Voit myös osallistua kerhosi kanssa järjestön kampanjoihin, tempauksiin ja eri teemojen ympärille rakennetuille leireille.

Sisällysluettelo

OSA 1: NÄIN REDDIE KIDS -KERHO TOIMII.5

Kerhon perustaminen.	6
Kerholaisten ja kerhotilan hankkiminen	8
Tiedottaminen kannattaa!	9
Millainen on hyvä ohjaaja?	10
Kerho ryhmänä.	11
Toiminnan suunnittelu	16
Suunnittelun vaiheet.	16
Toimintasuunnitelma ja talousarvio	18
Kerhotapaamisten suunnittelu.	19
Kerhotapaamisen kulku.	21
Ohjausmenetelmät	23
Ongelmatilanteet ja turvallisuus	26
Ongelmatilanteisiin puuttuminen.	27
Vastuu ja turvallisuus	28

OSA 2: REDDIE KIDS -KERHON KOLME TEEMAA 31

Punainen Risti	33
Punaisen Ristin periaatteet	33
Punaisen Ristin kansainvälinen avustustoiminta	38
Punainen Risti Suomessa	40
Ensiapu	42
Toimiminen hätätilanteessa	43
Vapaaehtoinen pelastuspalvelu	45
Tapaturmat	46
Haavat	49
Ensiavun harjoitusrata	52
Moninaisuus.	55
Ystävyys ei tunne rajoja	56
Kaikki erilaisia mutta samanarvoisia	58
Luovutaan ennakkoluuloista	60
Pakolaisena Suomessa	63

OSA 3: HARJOITUKSIA JA LEIKKEJÄ65

Jakaudutaan pieniin ryhmiin	66
Meillä on hauskaa!	68
Liikuntaa, irrottelu ja keskittymistä.	70
Kuka on nopein ja näppärin?	74
Hiotaan hoksottimia	76
Lähikontaktissa	78
Luovasti esillä.	80
Luotatko?	84
Ota rennosti!	86
Näytelmiä ja roolipelejä.	88

OSA 1: NÄIN REDDIE KIDS -KERHO TOIMII

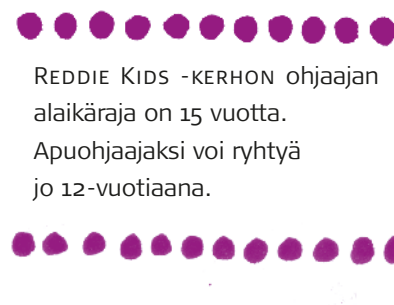
KERHON PERUSTAMINEN

Ennen kerhon perustamista kannattaa miettiä, kuinka paljon aikaa sinulla on sen vetämiseen. Ole realisti ja muista, että kerhon tulee kokoontua säännöllisesti, esimerkiksi kerran viikossa tai kerran kahdessa viikossa. Ohjaajana suunnittele kerhon ohjelman, huolehdi tapaamisten sujumisesta, markkinoi kerhoa kiinnostuneille ja kerro lasten vanhemmille toiminnastanne. Aikaa kuluu myös tiedon ja materiaalin hankkimiseen ja paperitöihin. Kun päätät uuden harrastuksesi ajankäytöstä, pyri pitämään siitä kiinni.

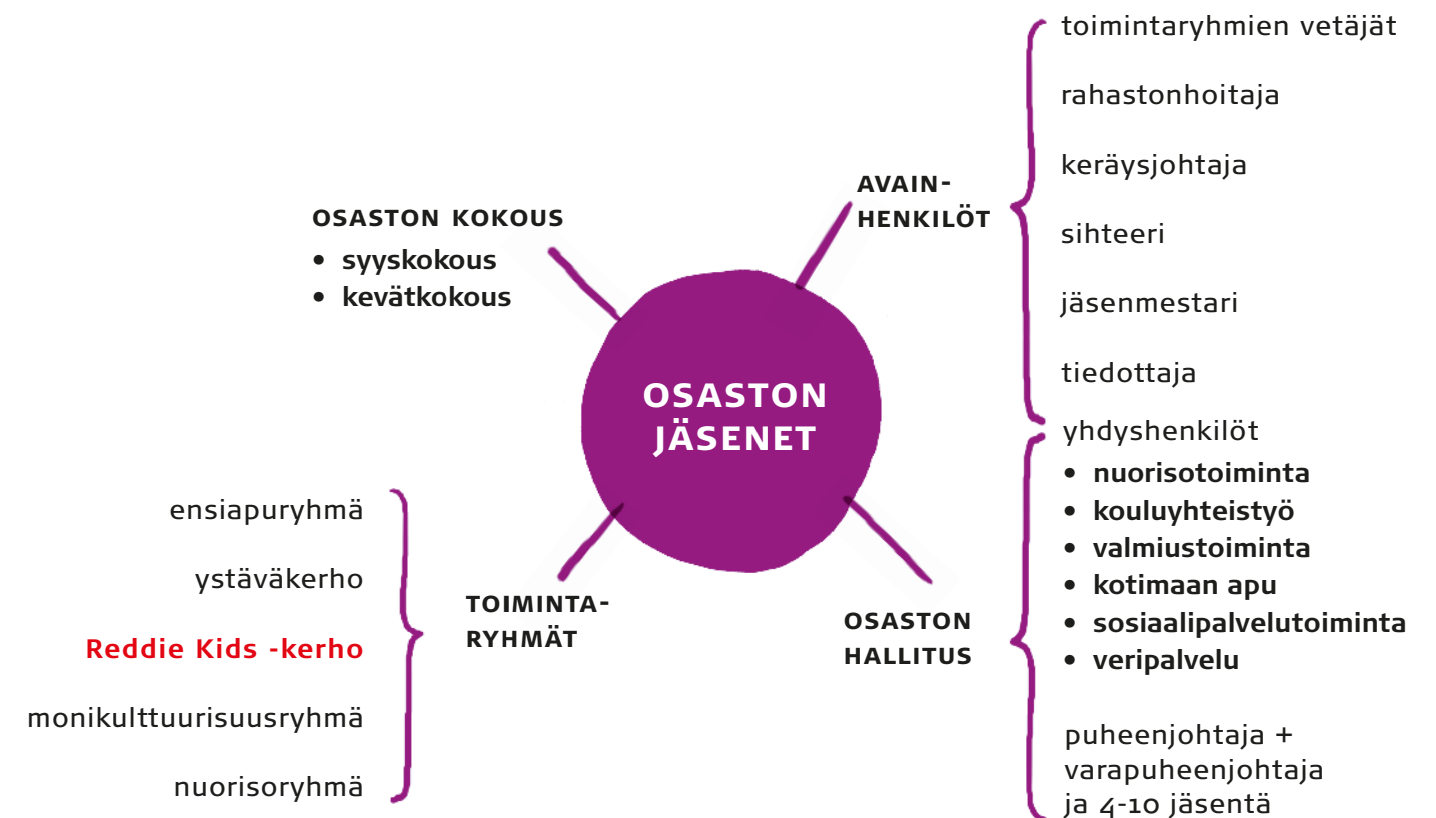
Kerhoa voi vetää yksin tai toisen ohjaajan kanssa. Asiaa kannattaa pohtia sekä ajankäytön kannalta että luonnekysymyksenä. Varhaisnuorten ohjaaminen yksin vaatii aikaa ja sitoutumista, mutta toisaalta voit itsenäisesti päättää tekemisistäsi. Kahden tai useamman ohjaajan ryhmässä työt ja vastuu jaetaan. Toisaalta kaikkien ohjaajien mielipiteet on otettava huomioon. Vaikka vuorottelisitte kerhoillan vetäjinä, tieto kulkee välilläne parhaiten, jos olette tapaamiskerroilla kaikki läsnä.

Kerhon perustamisvaiheessa mieti myös, onko sinulla riittävästi tietoja ja taitoja vai tarvitsetko koulutusta ennen ohjaajaksi ryhtymistä. Reddie Kids -ohjaajakoulutus on toiminnan ohjaamisen peruskurssi, jolla saamasi tieto riittää mainiosti kerhon perustamiseen ja vetämiseen. Voit jäsenellä omat vahvuutesi ja heikkoutesi kirjaamalla ne paperille.

Sinun kannattaa miettiä myös kerhosi tulevaisuutta noin vuodeksi eteenpäin. Esimerkiksi jos tiedät muuttavasi paikkakunnalta pois, aloita seuraajiesi kouluttaminen hyvissä ajoin. Voit pyytää muutamaa vanhempaa nuorta apuohjaajiksi auttamaan leikkien vetämisessä, askartelun ohjaamisessa ja kerhotapaamisten suunnittelussa. Apuohjaajana toiminut nuori voi myöhemmin osallistua Reddie Kids -ohjaajakoulutukseen ja lähdeyttyäsi jatkaa kerhonohjaajana.

REDDIE KIDS -KERHON ohjaajan
alaikäraja on 15 vuotta.
Apuohjaajaksi voi ryhtyä
jo 12-vuotiaana.

Osasto on tärkein yhteistyökumppanisi

Reddie Kids -kerho on osa paikkakuntasi Punaisen Ristin osaston toimintaa. Osaston tehtävä on tukea sinua kerhon vetäjänä.

Paikallisosastossa toimii **hallitus**, joka päättää siitä, että saat aloittaa kerhosi. Sinulle ilmoitetaan **yhteyshenkilö**, johon voit olla yhteydessä raha-asioissa, toiminnan suunnittelussa ja yhteyksien luomisessa. Osastosta voi myös löytyä **nuorisopromo**, joka on erikoistunut tapahtumien järjestämiseen sekä vapaaehtoisten ohjaamiseen ja rekrytointiin. Pyydä siis rohkeasti tukea osastosi hallitukselta ja vastuuhenkilöiltä.

Kannattaa myös vierailla jäsenilloissa, hallituksen kokouksissa sekä osaston kevät- ja syyskokouksissa kertomassa kerhon toiminnasta.

Reddie Kids -kerholla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin osaston muillakin toimintaryhmillä. Kerhon on toiminnassaan ja tilinpidossaan noudatettava järjestön sääntöjä ja pidettävä osaston hallitus ajan tasalla tekemisistään.

Osaston lisäksi sinua tukee piirisi **nuorisotyöntekijä**. Häneltä saat tietoa piirin järjestämisestä leireistä, tapahtumista ja koulutuksista. Kerhon käynnistämisestä kannattaa ilmoittaa myös kunnan nuorisotyöstä vastaavalle henkilölle. Näin kerho tietää muista paikkakunnan tapahtumista, joihin voi osallistua.

SUOMEN PUNAISEN RISTIN säännöt löydät aineistopankista osoitteesta www.punainenristi.fi/aineistopankki.

Kerholaisten ja kerhotilan hankkiminen

Jotta kerho voi kokoontua, sillä täytyy olla pysyvä kokoontumispaikka ja -aika. Kerhotiloja voit tiedustella omalta osastoltasi, piiristä tai muilta järjestöiltä, kunnan tai kaupungin nuorisotoimesta, seurakunnasta, kouluista, kirjastosta tai muusta sopivasta paikasta.

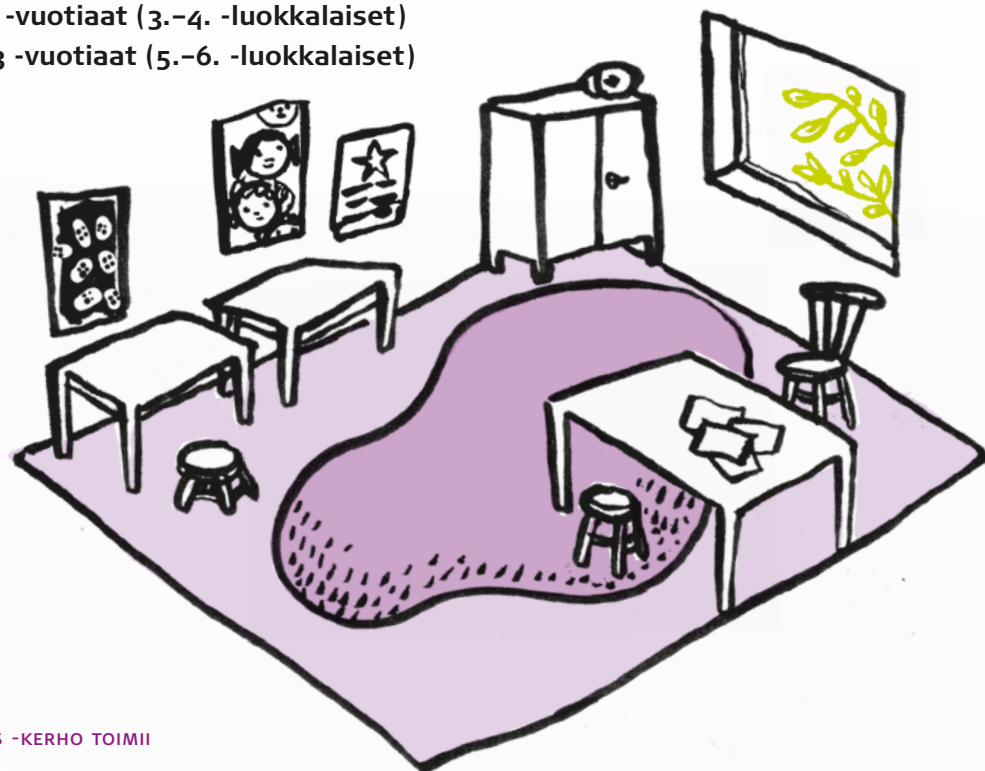
Kerhopaikkaan pitäisi olla helppoa ja turvallista tulla, ja siellä on hyvä olla riittävästi sekä sisä- että ulkotilaa harjoituksia ja leikkejä varten. Valitessasi tilaa ota huomioon kerholaistesi mahdolliset erityistarpeet, esimerkiksi esteetön pääsy pyörätuolissa liikkuvalla. Kokoontumistiloissa olisi hyvä olla lukollinen kaappi tai vastaava säilytyspaikka kerhon tavaroita varten.

Kerholaisten hankkiminen vaatii kekseliäisyyttä ja vaivannäköä, mutta löydettyäsi sopivat kohderyhmät ja kanavat on menestys usein taattu. Suotuisin ajankohta perustaa kerho ja hankkia jäsenet on välittömästi koulujen lukukauden käynnistyttyä joko alkusyksystä tai vuodenvaihteen jälkeen.

Koska eri-ikäiset lapset ja nuoret ovat kiinnostuneita eri asioista, yhteisen toiminnan järjestäminen 7–12 -vuotiaille tai ala- ja yläkoulun oppilaille voi osoittautua vaikeaksi. Ohjaajan tehtäväsi helpottuu, jos kerholaisesi ovat suunnilleen samanikäisiä. Jakamalla kerholaiset ikäryhmiin voit myös vaikuttaa ryhmien kokoon ja yhtenäisyyteen. Mitä suppeampi ikäjakauma on, sitä pienempi ja tiiviimpi kerhosta tulee.

Voit toteuttaa ryhmäjaon esimerkiksi näin:

- 7–9 -vuotiaat (1.–2. -luokkalaiset)
- 9–11 -vuotiaat (3.–4. -luokkalaiset)
- 11–13 -vuotiaat (5.–6. -luokkalaiset)

Tiedottaminen kannattaa!

Kun olet päättänyt, millaiset ryhmät aiot muodostaa, mieti, millä tavoin tiedotat kerhosta valitsemallesi kohderyhmälle ja varhaisnuorten vanhemmille. Apua saat osastosi tiedottajalta.

- Suunnittele selkeä **mainosjuliste**. Mainoksesta käy ilmi, mitä järjestetään, kuka järjestää, missä ja milloin sekä järjestävän tahon yhteystiedot. Vie mainos esimerkiksi lähialueen kouluihin, nuorisotalolle, kirjastoihin, kauppoihin, postiin, pankkeihin, terveyskeskukseen ja virastotaloihin. Muista tarvittaessa pyytää lupa ennen kuin kiinnität mainoksesi. Kerää vanhentuneet mainokset pois.
- Toimita **ilmoitus paikallislehtiin ja -radioihin**, jotka antavat menovinkkejä Minne mennä -otsakkeen alla. Tiedotusvälineillä on erilaisia käytäntöjä, joten ilmoitus voi olla joko maksuton tai maksullinen. Kunnan tai paikallislehden nettisivuilla toimivat sähköiset ilmoitustaulut ovat yleensä ilmaisia. Kun kerhosi on jo muutaman kerran kokoontunut, voit kutsua lehden tai radion toimittajan mukaan kerhotapaamiseen.
- Kerholaisten vanhemmille kannattaa kirjoittaa **tiedotuskirje**. Heitä todennäköisesti kiinnostavat kerhotoiminnan kustannukset (kerhomaksu ja muut kulut), kerhon aikataulu ja seuraavien kuukausien ohjelma. Voit myös järjestää vanhempainillan, jossa vanhemmat voivat tavata osaston väkeä, kysellä kerhosta ja saada lisätietoa Suomen Punaisen Ristin toiminnasta ja ideologiasta.
- Useimmilla osastoilla on omat **nettisivut**. Huolehdi, että kerho esittäytyy myös näillä sivuilla ja että sen tapahtumista on netissä jatkuvasti ajankohtaista tietoa ja toiminnallisia kuvia. Kysy nettisivuista osaston tiedottajalta.
- Koulut ovat hyviä paikkoja kertoa kerhosta ja Punaisesta Rististä vaikkapa **aamunavauksessa**. Voit myös pistäytyä **vanhempainilloissa** kertomassa uudesta harrastusmahdollisuudesta. Koulut suunnittelevat toimintaansa monta kuukautta eteenpäin, joten ota yhteyttä ajoissa.
- **Puskaradion** avulla tieto mukavasta kerhosta kiirii nopeasti. Panosta kunnolla ensimmäisiin kerhotapaamisiin, jotta paikalla olleet nuoret tulisivat uudelleen ja toisivat kaverinsakin mukanaan.

SUOMEN PUNAISELLA RISTILLÄ on oma graafinen ilme, 'visuaalinen persoonallisuus', jolla vahvistamme mainettamme ja erotamme muista. Ilmeen mukaisia mainos- ja ilmoituspohjia ja muuta materiaalia löydät viestinnän työkalusta osoitteesta www.punainenristi.fi/aktiivit/osastotoimisto/viestinta. Sieltä saat myös lisää ohjeita ja vinkkejä tiedottamiseen.

Millainen on hyvä ohjaaja?

Reddie Kids -ohjaajaksi ryhtyessäsi olet joko suorittanut ohjaajakurssin tai sovellut muuten ikäsi ja kokemuksesi puolesta ohjaajaksi. Sinulla tulee olla riittävät tiedot ja taidot siitä, miten lasten ja nuorten kanssa toimitaan. Tärkeintä kuitenkin on, että olet sisäistänyt Punaisen Ristin periaatteet ja kykenet omalla toiminnallasi olemaan esimerkkinä kerholaisille. Sinun avullasi kerholaiset tutustuvat vähitellen Punaisen Ristin arvomaailmaan.

Kerho vaatii vahvaa ohjaamista siihen asti, että sen jäsenet alkavat tuntea toisensa. Kannattaa miettiä, min-kälaisissa ryhmissä olet itse ollut, millaisesta ohjaamisesta olet pitänyt ja missä ympäristössä omaksut helpoimmin uusia asioita.

Tietyistä ominaisuuksista on ohjaajalle hyötyä. Vaikka et kaikilta osin tunnista itsesi seuraavasta kuvuksesta, älä lannistu. Tärkeintä on, että tunnet itsesi ja vahvuutesi ohjaajana ja tiedostat ne osa-alueet, joilla voit itseäsi kehittää.

OHJAAJAN KOKEMUKSESTA ON HYÖTYÄ

SUOMEN PUNAINEN RISTI on tunnettu ja arvostettu kouluttaja. Järjestömme kouluttaa vapaaehtoisia tekijöitä ystävistä nuorisopromoihin ja ensiapupäivystäjistä järjestökouluttajiin. Kaikille avoimilla kursseilla jokainen voi esimerkiksi oppia ensiavun perustaidot tai vahvistaa tietämystään sodan oikeussäännöistä.

PUNAISEN RISTIN KURSSITODISTUKSILLA on painoarvoa myös muussa elämässä. Oppilaitokset ja työnantajat arvostavat aktiivisia nuoria, joilla on mustaa valkoisella siitä, mitä he ovat koulun ulkopuolisessa elämässään tehneet ja oppineet.

Hyvä ohjaaja...

- **tuntee itsensä ja kerhonsa**
Olet ohjaajan roolissa vaikuttaja. Sinun tulee tuntea omat arvosi ja asenteesi, sillä ne luovat toimintasi perustan. Pyri vaikuttamaan kerholaisiisi tietoisesti Punaisen Ristin periaatteiden pohjalta ja anna heille esimerkki avoimesta ja aidosta tavasta toimia uusien ihmisten kanssa. Hyväksy yksilöiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet kerholaisina. Muodosta kerhostasi kokonaiskuva ja hahmota kerholaisien erilaiset roolit ja niiden väliset vuorovaikutussuhteet.
- **ilmaisee itseään ja kannustaa muita**
Kannusta kaikkia puhumaan. Huolehdi siitä, että jokainen kerholainen pääsee vuorollaan esille ja saa kertoa mielipiteensä.
- **kuuntelee**
Kuuntele kerholaisien mielipiteitä ja ota ne huomioon tehdessäsi päätöksiä. Kysy tarkentavia kysymyksiä ja johdata kerhosi keskustelemaan asioista.
- **antaa palautetta**
Muista, että annat palautetta kerholaisen tekemisistä, et hänen persoonastaan. Tärkeintä ei ole tulos eikä onnistuminen, vaan tekeminen ja yrittäminen. Kiitosten avulla kerholaisien itsetunto kasvaa ja luottamus omiin kykyihin lisääntyy. Sinun on kyettävä antamaan palautetta myös kielteisistä asioista. Palautteen ei silti tarvitse olla puettuna kielteiseen muotoon. Sano ensin, mitä hyvää huomasit ja kerro vasta sitten mahdolliset puutteet. Kiitä lopuksi hyvästä yrityksestä.
- **ottaa tunteet huomioon**
Ohjaajana sinun tulisi erottaa yksilöiden erilaiset mielialat ja tunteet kerhon yleisestä ilmapiiristä. Hyvä kerho sisältää ja kestää erilaisia tunteita. On tärkeää, että teet vain havaintoja, et tulkintoja. Esimerkiksi voit havaita, että joku kerholainen on syrjään vetäytyvä ja yksinäinen. Kun arvailet siihen syitä, teet jo omia tulkintojasi. Älä arvaile, vaan keskustele asiasta hänen kanssaan.
- **ymmärtää erilaisuutta**
Oma kykysi kohdata erilaisuutta on kerhon perusta. Puutu sinnikkäästi ja johdonmukaisesti asiaan joka kerta, kun havaitset kiusaamista. Teetä kerholaisillasi tehtäviä, joissa tarvitaan erilaisia taitoja ja taipumuksia. Tieto ja tutustuminen vähentävät ennakkoluuloja.

Kerho ryhmänä

Reddie Kids -kerho on ryhmä, jonka jäseniä yhdistävät Punaisen Ristin arvot ja yhteiset tavoitteet. Kerhossa yhdessäolo ja keskinäinen tuki ovat tärkeitä. Ohjaajana sinun on hyvä tiedostaa, että ajan kuluessa kerhosi kehittyä ja muuttaa muotoaan. Samalla oma roolisi ohjaajana muuttuu.

Ryhmän kehitysvaiheet

Kuten yksilöt, myös ryhmät käyvät läpi erilaisia kehitysvaiheita.

Vaiheet ovat usein eri ryhmissä samankaltaisia ryhmän koosta ja iästä riippumatta.

Kehitys ei kuitenkaan ole suoraviivaista. Monet ryhmät eivät pääse alkua pidemmälle. Toiset jäävät 'junnaamaan' paikalleen etenemättä seuraavalle tasolle. Ryhmä voi myös hypätä jonkin vaiheen yli tai ottaa kehityksessään pari askelta taaksepäin. Jokaisen ryhmän elämäнкааri on yksilöllinen, mutta seuraavien kehitysvaiheiden tunteminen voi auttaa sinua ohjaajana ymmärtämään oman kerhosi toimintaa ja ratkomaan vastaan tulevia ongelmatilanteita.

1. Muotoutuva ryhmä

Tutustumisvaiheessa ryhmäläiset ovat varuillaan ja tarkkailevat toisiaan. Ilmassa on uuden tilanteen aiheuttamaa jännitystä. Ryhmän jäsenten omat roolit eivät ole vielä selkiytyneet, joten odotukset kohdistuvat ohjaajaan.

2. Kuohuntavaihe

Jäsenten roolit muotoutuvat alkuvaiheen tapahtumien tai kerhon ulkopuolella omaksuttujen roolien perusteella. Alkuvaiheen aloitteentekijältä odotetaan jatkuvasti uusia ideoita, vitsiniekka saa pellen maineen. Kerran saadusta leimasta on vaikea päästä eroon. Ryhmän toimintaa uhkaavat klikkiytyminen ja keskinäinen kilpailu. Ryhmäläisten yksilölliset tarpeet jäävät helposti huomiotta.

3. Toteuttamisvaihe

Ryhmän jäsenet tuntevat toisensa. Ilmapiiiri on ystävällinen ja turvallinen, mutta ryhmäläiset eivät ilmaise henkilökohtaisia odotuksiaan ja tunteitaan. Ryhmä pitää yllä ihannekuvaa itsestään ja välttelee konflikteja. Vaarana on, että ryhmä kääntyy sisäänpäin, jolloin uusien jäsenten on vaikea päästä mukaan.

RYHMÄYTTÄ KERHOSI

RYHMÄYTTÄMINEN TARKOITTAI tietoisesti aloitettua prosessia, jossa ryhmäläiset tulevat keskenään tutuiksi ja oppivat luottamaan toisiinsa. Ryhmän muotoutuessa joukossa alkaa hahmottua erilaisia rooleja: yksi haluaa johtaa, toinen keksii ongelmiin ratkaisuja, kolmas auttaa toisia, neljäs pitää mielialaa korkealla ja kannustaa muita yrittämään.

Vältyt monilta ongelmilta, kun jo kerhon alkuvaiheessa panostat yhteishengen luomiseen. Tutustuessanne ennakoluulot vähenevät, vuorovaikutus kehittyy ja kerholaiset alkavat viihtyä keskenään. Kaikenlainen yhdessä tekeminen leikeistä arkiaskareisiin on ryhmäyttämistä parhaimmillaan. Luottamusta kasvattavia harjoituksia ja leikkejä löydät tämän oppaan lopusta.

4. Tulosvaihe

Ryhmäläisten keskinäiset ristiriidat purkautuvat ja kielteiset tunteet tulevat esiin. Asioissa päästään eteenpäin, kun kaikkia kuunnellaan ja jokainen saa ilmaista mielipiteitään ja tunteuksiaan. Avoimuus, rehellisyys ja luottamus syntyvät vähitellen.

5. Irrottautumisvaihe

Ryhmä on oppinut pääsemään kriisien yli. Jäykkä roolijako on murtunut, yhteistyö ja ihmissuhteet toimivat ja vuorovaikutus on avointa ja rehellistä. Yksilöiden erilaisuus sallitaan ja ilmapiiri on turvallinen. Ryhmäläiset haluavat torjua ajatuksen erosta.

6. Päätös vaihe

Ryhmän toiminta loppuu tai suurin osa vanhoista jäsenistä vaihtuu uusiin. Ryhmäläiset kokevat luopumisen surua ja tyhjyyden tunnetta. Jäljelle jäävät hyvät muistot ja valmius uuteen alkuun ja uusiin vaiheisiin.

Hyvin toimivassa kerhossa on vapautunut ilmapiiri

Hyvässä kerhossa kaikki kerholaiset otetaan huomioon ja jokainen saa olla oma itsensä. Mitä useamman näistä piirteistä tunnistat kerhossasi, sitä parempi.

Kerhon ilmapiiri on vapaa ja rento

Harjoituksissa ja leikeissä kerholaiset eivät kilpaile keskenään, vaan auttavat ja kannustavat toisiaan suoriutumaan tehtävistä.

Jäsenet kuuntelevat toisiaan

Kerholaiset kykenevät kuuntelemaan toistensa mielipiteitä ja ohjaajan antamia ohjeita.

Jäsenet ilmaisevat tunteitaan ja hyväksyvät muiden tunteet

Turvallisessa ilmapiirissä kerholaiset uskaltavat tuoda omat tunteensa esiin ja hyväksyvät toistensa vaihtuvat tunnetilat. Jos kerholainen on allapäin vaikkapa saatuaan koulussa huonon arvosanan, hänen annetaan olla rauhassa. Ohjaaja voi pyytää kerholaista vaikkapa järjestelemään askartelumateriaaleja ja kaappeja.

Kerhossa pystytään puhumaan avoimesti aroistakin asioista

Kerhon ulkopuoliset asiat vaikuttavat toisinaan voimakkaastikin kerhon toimintaan. Esimerkiksi vanhempien erotessa kerholaiselle voi tulla vahva tarve jakaa murheitaan. Tarvittaessa ohjaaja rohkaisee kerholaisia keskustelemaan yhdessä vaikeistakin aiheista.

Jäsenet saavat palautetta itselleen ja ottavat vastuun omasta käyttäytymisestään

Kerhon jäsenet tottuvat ottamaan vastaan palautetta ja oppimaan siitä. Palautteen saamiseen ja antamiseen totutellaan esimerkiksi purkamalla yhdessä tehdyt harjoitukset ja ajatuksia herättäneet leikit kohta kohdalta.

Kerho vastaa yhdessä toiminnastaan

Aluksi ohjaaja voi joutua patistamaan kerholaisia keskittymään yhteiseen tekemiseen, mutta pikku hiljaa kerholaiset innostuvat toimimaan yhä itsenäisemmin. Kerholaiset osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja vastaavat yhdessä esimerkiksi kerhotilan siivoamisesta.

Kerho sietää erimielisyyksiä ja pystyy keskustelemaan kriittisesti

Kerhossa saatetaan väitellä mielipiteistä kiivastikin. Ohjaaja seuraa sivusta ja antaa kerholaisen itse ratkaista erimielisyytensä. Hän kuitenkin puuttuu asiaan, jos keskustelu uhkaa muuttua riitelyksi tai kiusaamiseksi.

Kerholla on yhteisiä tavoitteita

Mitä vanhempia kerholaiset ovat, sitä tärkeämpiä ovat yhteiset tavoitteet. Tavoitteena voi olla esimerkiksi taidon oppiminen tai tapahtumaan osallistuminen.

TOIMINNAN SUUNNITTELU

Sanonta "hyvin suunniteltu on puoliksi tehty" toimii hyvänä kerhotoiminnan ohjenuorana. Huolellinen suunnittelu vähentää viime hetken kiireitä, ikäviä yllätyksiä ja virheitä. Stressi helpottaa ja motivaatio kasvaa, kun huolehtimisen sijaan voi keskittyä itse toimintaan.

Suunnittelun vaiheet

Ideointi

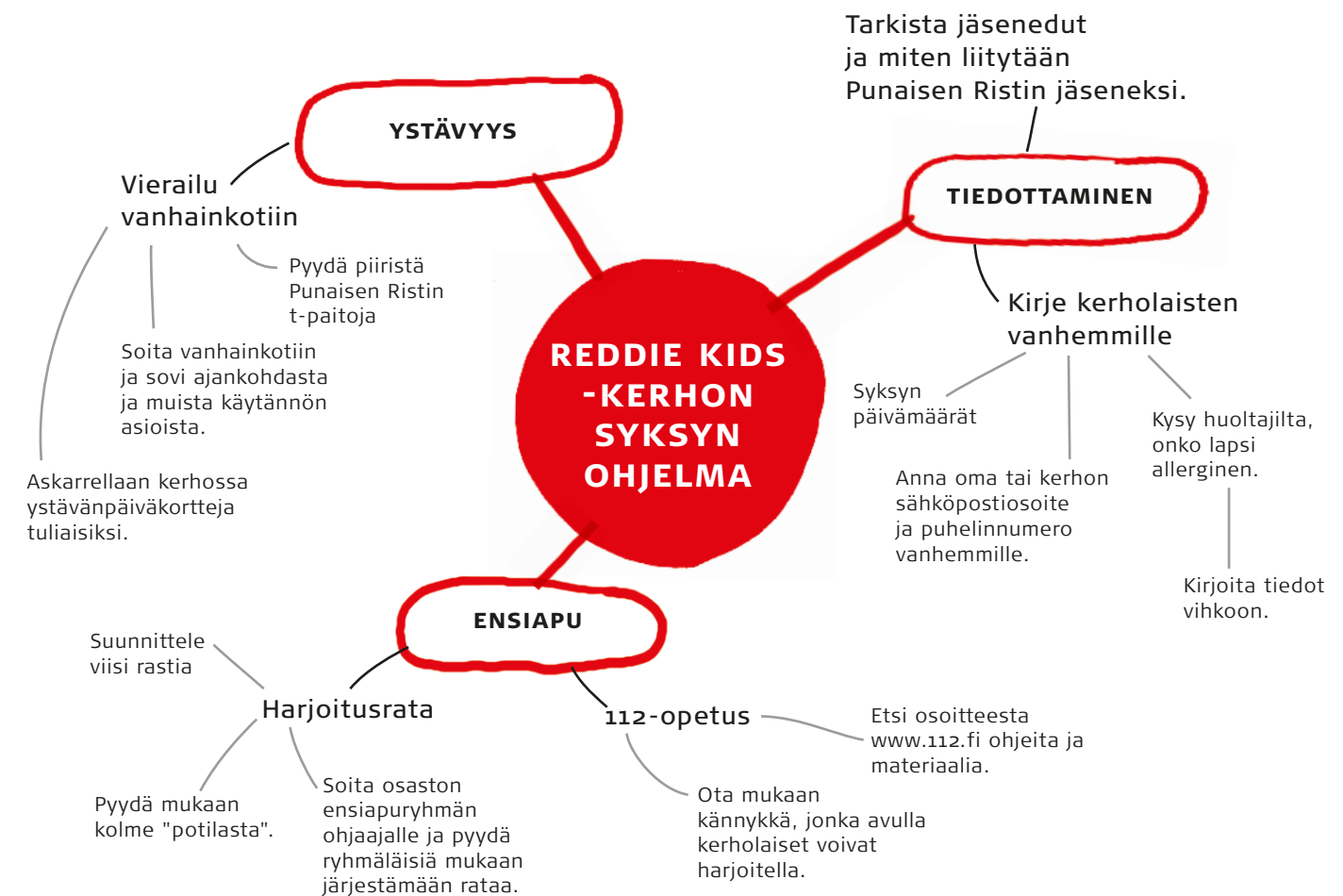
Ideointivaiheessa anna ajatusten lentää. Tässä vaiheessa ei vielä tarvitse pohtia toimintaa rajoittavia tekijöitä tai sitä, riittävätkö resurssit. Ideoinnin voi tehdä keskustelemalla tai käyttämällä erityistä menetelmää, kuten ideariiheä. Kannattaa myös kysellä alueen nuorilta tai omilta kerholaisilta, mitä toiveita ja tarpeita heillä on.

Valinta

Valintavaiheessa ideat jalostuvat. Silloin valitaan ne asiat, joita lähdetään toteuttamaan toimintavuoden aikana. Tässä vaiheessa puntaroidaan myös resurssit eli mietitään, mitä on mahdollista toteuttaa.

Toiminnan suunnittelun peruskysymyksiä ovat:

- TARPEET** Miksi tehdään?
Miten toiminta vastaa paikallisten nuorten, Punaisen Ristin ja vapaaehtoisten tarpeisiin ja tavoitteisiin?
- KOHDERYHMÄ** Kenelle tehdään?
- VOIMAVARAT** Millä resursseilla tehdään?
- TULOKSET** Mitä halutaan saavuttaa?
Miten tavoitteiden toteutuminen mitataan?
- TOIMINNOT** Miten tavoitteet toteutetaan?

Suunnittelu

Valitut toimintamuodot kirjataan toimintasuunnitelmaksi. Tapahtumat aikataulutetaan ja niille valitaan vastuuhenkilöt tai -ryhmät. Tavoitteet ja toimenpiteet kannattaa määritellä niin hyvin, että niiden toteutumista voidaan arvioida vuoden lopussa. Tässä vaiheessa pohditaan myös taloudelliset resurssit, jotka kirjataan talousarvioon. Toiminnan suunnittelussa apuna voi käyttää mind map -mallia eli ajatuskarttaa. Yllä oleva kaavio on malli siitä, miten ajatuskartan voi tehdä.

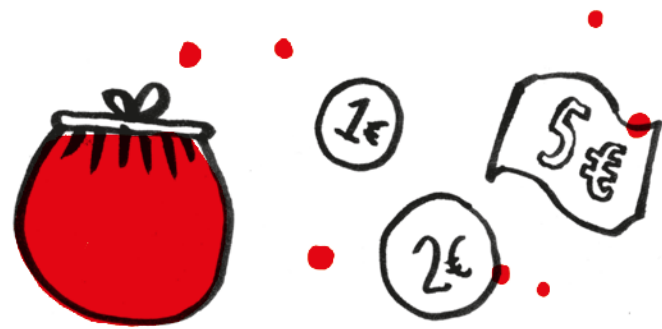
Toteutus

Hyvin tehdyn suunnitelman pohjalta toiminnan toteuttaminen on helppoa. On tärkeää seurata, miten yksittäisille tapahtumille ja koko toimintavuodelle asetetut tavoitteet ja budjetti toteutuvat.

Arviointi

Toimintaa täytyy myös arvioida ja tilastoida, sillä se helpottaa suunnittelua jatkossa. Jo toimintavuoden aikana on hyvä pitää päiväkirjaa tapahtumista ja niihin osallistuneista henkilöistä. Kannattaa myös kerätä palautetta kerholaisilta ja heidän vanhemmiltaan. Vuoden päätteeksi laaditaan toimintakertomus.

TOIMINTAPÄIVÄKIRJAN POHJAN LÖYDÄT sähköisestä osastotoimistosta osoitteesta www.punainenristi.fi/aktiivit/osastotoimisto.

Toimintasuunnitelma ja talousarvio

Toimintasuunnitelma kertoo, mitä osasto aikoo tulevan vuoden aikana tehdä. Osaston toimintasuunnitelman laatimiseen osallistuvat kaikki toimintaryhmät, myös Reddie Kids –kerho. Ohjaajana kokoat suunnitelmaan kerhon toimintavuoden tavoitteet, toiminnot, aikataulut ja tekijät.

Toimintasuunnitelman rinnalle tehdään talousarvio, johon kootaan tulevan toimintavuoden kulut. Reddie Kids –kerhon kuluja ovat esimerkiksi tilavuokrat, materiaalikulut, koulutus- ja leirimaksut ja mahdolliset vierailut. Säilytä kuitit kaikista kerhon kuluista ja kysy osaston hallituksen yhteyshenkilöltä, miten menettelet kuittien kanssa. Kirjaa kerhon talousarvioon myös rahoituskanavat ja tulot, esimerkiksi kerhomaksut. Kannattaa hakea myös kunnan avustuksia nuorisotoiminnalle.

HUOLEHDI MYÖS, ETTÄ kerhosi tiedottamisen tarpeet ja tiedottamisesta syntyvät kulut näkyvät osaston viestintäsuunnitelmassa. Viestintäsuunnitelman tekee osaston tiedottaja.

REDDIE KIDS -KERHOMAKSU

REDDIE KIDS -KERHOLAISELTA ei peritä erillistä kerhomaksua, jos hän on Punaisen Ristin jäsen. Jos kerholainen ei halua liittyä jäseneksi, hän maksaa kerhomaksun (joka on nuorisojäsenmaksun suuruinen/kalenterivuosi) suoraan osaston tilille. Lisätietoa Suomen Punaisen Ristin jäsenmaksuista, eduista ja liittymisestä löydät osoitteesta www.lahjoita.fi/jaseneksi.

Kerhosta voi tulla myös vapaaehtoisia menoja, kuten retki-kuluja. Muista ilmoittaa näistä menoista vanhemmille ajoissa. Ohjaajana neuvot kerholaisia ja heidän vanhempiaan myös jäseneksi liittymiseen ja kerhomaksun maksamiseen liittyvissä käytännön asioissa.

Kerhotapaamisten suunnittelu

Laadi heti toimintakauden alussa mahdollisimman tiivis ohjelmarunko, joka kattaa kaikki kerhosi kokoontumiskerrat puoleksi vuodeksi tai vuodeksi eteenpäin. Ota huomioon vuodenaikojen vaihtelut, koulujen lomat, juhlapyhät ja järjestön omat kampanjat. Punaisen Ristin vuosikellon mukaan on hyvä rytmittää kerhon toimintaa. Tapaamisten teemat voivat löytyä esimerkiksi ystävänpäivän, rasisminvastaisen päivän, Punaisen Ristin viikon ja Operaatio Nälkäpäivän ympäriltä.

Alla on malliesimerkki siitä, miten voit suunnitella kerhosi tapaamisia.

VIKKO	TEEMA	SISÄLTÖ	MATERIAALI	VASTUUHENKILÖ
46	ensiapu	erilaiset haavat ja käsihygienia	sideharsoa, laastaria	osaston ensiapuryhmä ja ohjaaja X
6	ystävyyys	vierailu vanhainkotiin	edellisellä kerralla askarrellut ystävänpäiväkortit	ohjaaja Y
11	moninaisuus	harjoituksia ennakkoluuloista ja erilaisuudesta	video ja satu	ohjaaja X
18	Punainen Risti	osaston toiminnan esittely ja kevätpäättyjäiset	Punaisen Ristin ilmapalloja, mehua ja keksejä	ohjaajat ja osaston nuorisovastaava

PUNAISEN RISTIN VUOSIKELLON ja kampanjamateriaalit löydät osoitteesta www.punainenristi.fi/aktiivit/kampanjat.

Toimintaa eri ikäryhmille

Mieti kerhotapaamisia suunnitellessasi, minkä ikäisiä osanottajat ovat. Nuorimmille ikäryhmille kannattaa tarjota mahdollisimman toiminnallista ohjelmaa. Vanhemmille voi puolestaan suunnitella yksityiskohtaisempaa askartelua ja keskittyä välillä myös asiatietoihin.

7–8 -vuotiaat:

- Kehitä helppoja mutta mahdollisimman todenmukaisia tehtäviä, joista voi antaa myönteistä palautetta.
- Käytä monipuolisia ohjausmenetelmiä ja lyhyitä oppimistuokioita (leikki, peli, keskustelu).
- Anna paljon ohjausta, neuvoja ja tukea.
- Tarjoa kerholaisille mahdollisuus kertoa omista kokemuksistaan.
- Anna selkeitä ja esivalmisteltuja askartelutehtäviä, älä yksityiskohtaista näperryä.
- Kehitä tehtäviä, joissa on mahdollisimman vähän (tai ei ollenkaan) tekstiä, ja lue kaikki tekstit ääneen.
- Älä teetä ryhmitöitä.
- Kilpaillaa mahdollisimman vähän.

9–10 -vuotiaat:

- Anna kerholaisille mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun.
- Lisää asiatiedon osuutta.
- Anna vain tarvittava määrä neuvoja ja tukea tehtävien tekemisessä.
- Askartelua kannattaa valmistella vähän etukäteen.
- Leikkien on oltava vauhdikkaita ja jännittäviä.
- Lisää toiminnallisuutta ja vähennä sadunomaisuutta.

11–12 -vuotiaat:

- Anna kerholaisille mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon.
- Toiminnan on oltava määrätietoista. Asettakaa yhteisiä tavoitteita.
- Käykää keskustelua ja pohtikaa asioita yhdessä.
- Painota asiatietoja.
- Harjoittele oppimaanne käytännössä.
- Tue itsenäistä työskentelyä.

Taitomerkit

KERHOTAPAAMISTEN AIHEITA
LÖYTYY myös Punaisen Ristin taitomerkeistä. Taitomerkin saa suorittamalla tehtäviä, joiden teemoina ovat järjestötoiminta, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu, ensiapu, ympäristö, ystävyys ja kansainvälisyys. Lisätietoa saat piirisi nuorisotyöntekijältä.

Kerhotapaamisen kulku

Saat kerhotapaamiset sujumaan, kun luot kerhollesi toistuvia rutiineja. Ne tuovat turvallisuutta ja kehittävät yhteishenkeä. Selkeät rutiinit ovat tärkeitä etenkin tapaamisen alussa ja lopussa.

Alkumerkiksi sopii mikä tahansa keksimäsi yhdistävä asia: valomerkki, kellon soitto, musiikki, taputus, kutsuhuuto tai loru. Alussa kerholaiset ja ohjaaja voivat kokoontua piiriin ja vaikkapa laulaa alkulaulun. Kerholaiset merkitsevät läsnäolonsa seinälle kiinnitettynä nimilistallaan ruksilla tai tarralla. Loppuvuodesta on kiva katsoa, kuinka moneen tapaamiseen he ovat osallistuneet.

Tapaamisen aluksi kerholaiset on saatava kiinnostumaan käsiteltävästä aiheesta. Alkulämmittelyksi käyvät hyvin leikit, tarinat, kuvat ja laulut. Tämän jälkeen teemaan perehdytään syvällisemmin. Käytössä on monia menetelmiä keskustelusta ryhmätyöskentelyyn ja ideariihestä dramatisointiin. Asia kerrataan esimerkiksi laulujen, leikkien, pelien tai askartelujen avulla. Kun kerrot uudesta asiasta, anna kerholaisten tehdä mahdollisimman paljon itse.

On tärkeää, että kerhotapaaminen päättyy rauhallisesti ja joka kerta samalla tavalla. Loppuun käy hyvin aiheeseen liittyvä laulu, loru tai leikki. Rauhoittuminen ja yhteinen näkemiin-toivotus jättävät hyvän mielen.

Kun kerholaiset ovat lähteneet, arvioi apuohjaajan kanssa tapaamisen onnistumista. Kannattaa heti kirjoittaa muistiin, mitä teitte, mitkä tehtävät toimivat ja mitä pitää vielä kehittää tai muokata. Muistiinpanoista on sinulle iso apu siinä vaiheessa, kun teet toimintakertomusta. Toimintapäiväkirjan pohjan löydät Punaisen Ristin sähköisestä osastotoimistosta osoitteesta www.punainenristi.fi/osastotoimisto.

KERHOTAPAAMISEN PÄÄTTÄMINEN

TAPAAMISKERRAN VOI PÄÄTTÄÄ vaikka näin: valoja vähennetään, kaikki nousevat seisomaan, menevät sisaruspiiriin ja laulavat lopulaulun. Sisaruspiirissä kerholaiset pitävät toisiaan käsistä kiinni siten, että omat kädet ovat ristissä vasen käsi päällimmäisenä.

Piirissä voidaan keskustella tulevista tapahtumista ja tiedotettavista asioista. Nuorimmille kannattaa antaa tiedotteet kirjallisina kotiin vietäviksi. Apuohjaaja voi jakaa ne kerholaisten reppuihin ennen sisaruspiirin alkua. Kerholla voi olla myös yhteinen päiväkirja, josta voidaan sisaruspiirissä lukea edellisen kerran tapahtumia. Samalla sovitaan, kuka kirjoittaa kirjaan seuraavaksi.

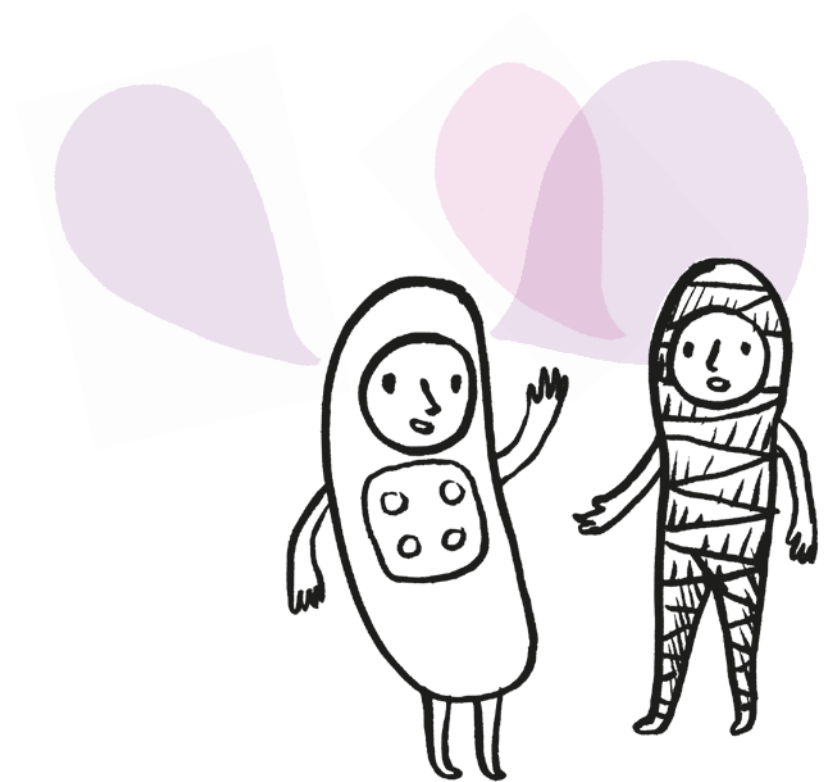
Lopuksi siivotaan yhdessä jäljet. Kerholaiset järjestävät pöydät, tuolit ja tavarat paikoilleen. Yhdessä tekemällä opitaan vastuuta ja kasvatetaan me-henkeä. Ohjaaja on vastuussa siitä, että kerholaiset ottavat kaikki tavaransa mukaan ja pääsevät turvallisesti kotiin.

ENSIMMÄINEN KERHOTAPAAMINEN

ENSIMMÄISELLÄ TAPAAMISKERRALLA TÄRKEINTÄ on tutustua ja ryhmäytyä. Leikit ja pelit ovat siihen erinomainen keino. Heti alussa kannattaa huolehtia myös muutamista käytännön asioista:

- Tehkää läsnäololista.
- Laatikaa yhdessä kerhon säännöt ja kiinnittäkää ne näkyvälle paikalle.
- Kerro kerholaisille kerhomaksusta ja neuvo, miten he voivat liittyä Punaisen Ristin jäseniksi.
- Jaa kerhovihkoja, joihin osallistujat voivat kirjoittaa tärkeää tietoa tai pitää päiväkirjaa kerhossa tekemistään asioista.
- Käy läpi turvallisuuteen liittyvät asiat.
- Lähetä kerholaisen kotiin lomake, jossa kysytään nuoren ja hänen huoltajiensa yhteystiedot. Selvitä myös kerholaisen syntymäaika ja mahdolliset allergiat. Samalla voit pyytää luvan valokuvaamiseen tiedottamista varten.

Ohjausmenetelmät

Saat kerhotapaamisiinne vaihtelua, kun hyödynnät toiminnan ohjaamisessa erilaisia menetelmiä. Valitse näistä tilanteeseen sopiva tai keksi itse lisää.

Sanallinen ilmaisu

Keskustelu on hyvä tapa kertoa asioista lapsille. Kyseleminen ruokkii kerholaisten luontaista uteliaisuutta ja tukee sosiaalisten taitojen ja viestinnän harjoittelua. Vältä kuitenkin liian helppoja ja lapsellisia kysymyksiä, sillä varhaisnuoret kokevat ne pyrkimykseksi mielistellä heitä. Toisaalta liian vaikeat kysymykset saattavat väärin vastaamisen pelossa estää keskustelun. Valitse kerholaisia kiinnostava aihe ja esitä yksi kysymys kerrallaan. Rajaa ja muotoile kysymys niin, että kaikki ymmärtävät sen ja jaa kysymykset tasapuolisesti. Anna tunnustus jokaisesta vastauksesta, älä vain hyvistä vastauksista.

Ryhmätyöskentely sopii parhaiten jo hieman vanhemmille lapsille. Anna kerholaisten itse hakeutua ryhmiin tai käytä ryhmien muodostamiseen leikkejä, joita löydät tämän ohjekirjan lopusta. Muotoile tehtävät selviksi ja konkreettisiksi. Kiertele ryhmissä kuuntelemassa, kyselemässä ja antamassa lisäohjeita. Älä jätä ryhmiä oman onnensa nojaan. Etenkin nuorten ryhmissä keskustelu alkaa helposti rönsyillä, jolloin varsinaisen asian käsittely unohtuu.

Luennointi on yksisuuntaista viestintää puhujalta kuuntelijoille. Se soveltuu parhaiten runsaslukuiselle ja varttuneemmalle yleisölle tilanteessa, jossa ryhmätöiden tai keskustelun järjestäminen vie liikaa aikaa tai on muuten hankalaa.

Draamallinen ilmaisu

Dramatisointi tarkoittaa näytelmäksi sovittamista. Siinä pyritään improvisaation keinoin esittämään mahdollisimman konkreettinen tilanne. Tavoitteena on, että koko kerho saa esityksen kautta uusia näkökulmia aiheeseen ja pystyy soveltamaan oppimaansa myös käytännön pulmien ratkaisemiseen. Voit jakaa roolit ohjaajien kesken tai pyytää kerholaisia esittämään tilanteita. Draamassa on se hyvä puoli, että samalla, kun osa joukosta oppii tekemällä ja näyttelemällä, toiset oppivat seuraamalla ja samaistumalla.

Toiminnallinen ilmaisu

Tekemällä eli toiminnan kautta oppiminen toimii ihmisen kehityksen perusmallina. Varsinkin lapset ja nuoret kaipaavat toimintaa, jossa aivojen lisäksi saa käyttää myös kehoaan. Leikkien ja liikunnallisten harjoitusten avulla saat kerhotapaamisiin vauhtia ja vaihtelua.

Sketsi

Jaa kerholaiset pieniin ryhmiin ja anna kullekin ryhmälle oma sketsin aihe tai kaikille sama aihe näyteltäväksi. Sketsin valmisteluun käytetään korkeintaan 15 minuuttia. Esitys voidaan myös improvisoida siltä seisomalta.

Tehtävärata

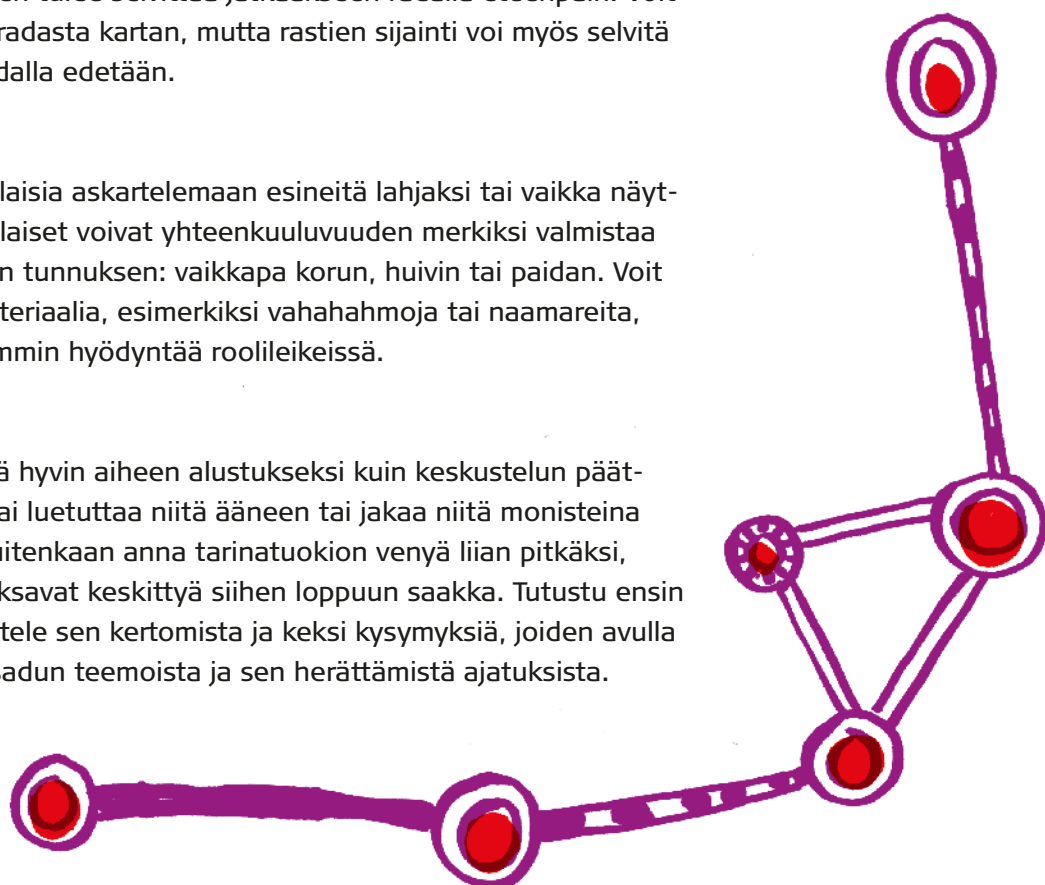
Voit toteuttaa tehtäväradan joko sisällä tai ulkona. Suunnittele reitti, jonka varrella on erilaisia rasteja. Rastit voivat olla kysymyksiä tai tehtäviä, jotka kerholaisen tulee selvittää jatkaakseen radalla eteenpäin. Voit laatia kerholaisille radasta kartan, mutta rastien sijainti voi myös selvittää sitä mukaa, kun radalla edetään.

Askartelu

Voit opastaa kerholaisia askartelemaan esineitä lahjaksi tai vaikka näytelyä varten. Kerholaiset voivat yhteenkuuluvuuden merkiksi valmistaa itselleen yhtenäisen tunnuksen: vaikkapa korun, huivin tai paidan. Voit myös teetättää materiaalia, esimerkiksi vahahahmoja tai naamareita, joita voitte myöhemmin hyödyntää roolileikeissä.

Sadut ja tarinat

Tarinat sopivat yhtä hyvin aiheen alustukseksi kuin keskustelun päätteeksi. Voit lukea tai luetuttaa niitä ääneen tai jakaa niitä monisteina kerholaisille. Älä kuitenkaan anna tarinatuokion venyä liian pitkäksi, jotta kerholaiset jaksavat keskittyä siihen loppuun saakka. Tutustu ensin satuun itse, harjoittele sen kertomista ja keksi kysymyksiä, joiden avulla voitte keskustella sadun teemoista ja sen herättämistä ajatuksista.

Kuvallinen ilmaisu

Kuvallinen ilmaisu tarkoittaa erilaisten kuvien tuottamista ja niiden käyttämistä oppimisen tukena. Kuvien tarkoituksena on antaa informaatiota, herättää kysymyksiä ja tunteita, hahmottaa kokemuksia ja välittää mielikuvia.

Piirtäminen ja maalaaminen

Piirtäminen ja maalaaminen sopivat kaikenikäisille. Muista, että teknistä taituruutta tärkeämpää on antaa muoto ajatuksille ja ideoille sekä välittää tunteita ja kokemuksia.

Lehtileikkeiden käyttö

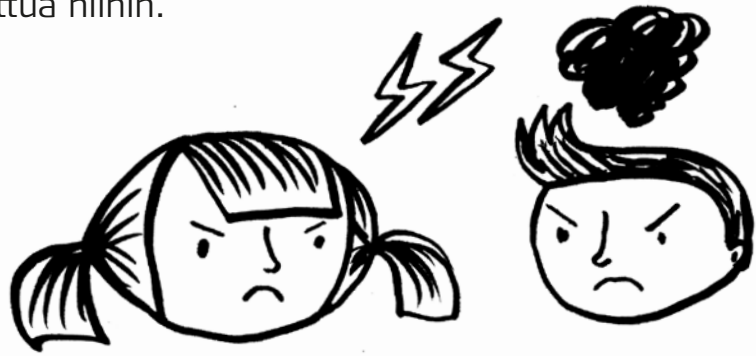
Anna kerholaisille aihe sekä kasa vanhoja sanoma- ja aikakauslehtiä. Tehtävänä on pareittain tai ryhmässä leikata lehdistä aiheeseen liittyviä kuvia, otsikoita ja sanoja sekä liimata niitä isolle paperille. Korosta sommittelun merkitystä, sillä sanoja ja kuvia luovasti yhdistelemällä voidaan synnyttää uusia merkityksiä.

Kollaasi

Kollaasin koostamisessa hyödynnetään erilaisia materiaaleja ja teknisiä ratkaisuja. Aineksiksi voit varata esimerkiksi sanoma- ja aikakauslehtiä, mainoksia, tilkkuja, puunpalasia, puiden lehtiä, rautalankaa, hiekkaa, maaleja ja värejä sekä liimaa ja teippiä materiaalien kiinnittämiseksi paperille, pahville tai vanerille. Pyydä kerholaisia työskentelemään joko yksin tai ryhmässä. Kerro ensin lyhyesti kollaasin aiheesta tai viritä siitä ryhmäkeskustelu.

ONGELMATILANTEET JA TURVALLISUUS

Kun ryhmä ihmisiä kokoontuu yhteen, aina sattuu ja tapahtuu. Onkin tärkeää, että ohjaajana huomaat ongelma- ja vaaratilanteet ja uskallat puuttua niihin.

Ongelmatilanteisiin puuttuminen

Valmistaudu ongelmatilanteisiin miettimällä, miten pystyt välttämään ne. Jos ongelman välttäminen ei onnistu, sinulla tulee olla ennalta laadittu suunnitelma, miten kyseisessä tilanteessa toimit.

Mitä jos...

... kerhotapaaminen ei sujukaan niin kuin olitte suunnitelleet?

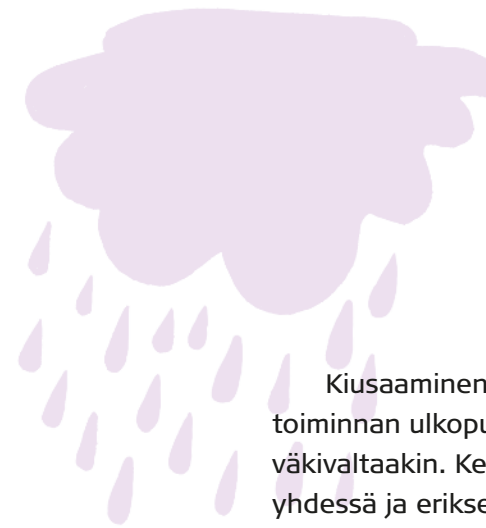
Voit yllättäen joutua haasteelliseen tilanteeseen, jos tapaaminen ei sujukaan suunnitelmien mukaan. Esimerkiksi sieniretken voi pilata kurja sää tai kerholaisia voi olla sairaana. Esteen varalta sinun on hyvä tehdä varasuunnitelma. Se voi sisältää esimerkiksi tuttuja seuraleikkejä tai pelejä.

... ohjaajien välillä on ongelmia?

Jos teitä ohjaajia on useampia, on tärkeää, että välillänne vallitsee avoin ja luottamuksellinen suhde ja että olette jakaneet vastuualueet etukäteen. Ongelmista kannattaa ja täytyykin keskustella toisen osapuolen kanssa. Älkää kuitenkaan ryhtykö selvittämään välejänne kerholaisten kuullen vaan rauhoittakaa tilanne, kunnes voitte jutella keskenänne. Selvittäkää väärinkäsitykset ja laatikaa pelisäännöt, joilla keskinäiset erimielisyydet ja ongelmat ratkaistaan. Yrittäkää muuntaa luonne- ja näkemyseronne kerhotoimintaa rikastuttavaksi elementiksi.

... kerholaista kiusataan?

Reddie Kids -kerhossa on nollatoleranssi kiusaamisen suhteen. Vaikka tilanne ulkopuolisen silmin vaikuttaisi harmittomalta, kiusattu kokee sen aina voimakkaasti. Siksi kiusaaminen täytyy aina ottaa vakavasti.

Kiusaaminen voi ilmetä syrjintänä ja kiusatun sulkemisena yhteisen toiminnan ulkopuolelle. Se voi olla niin sanoilla lyömistä kuin fyysistä väkivaltaakin. Keskustele kiusaamisesta kaikkien osapuolten kanssa yhdessä ja erikseen. Harkitse tapauskohtaisesti, onko tapahtuneesta syytä ottaa yhteyttä kiusatun ja kiusaajan vanhempiin.

... joku kerholaisista ei sopeudu joukkoon?

Lasten ja nuorten sopeutumattomuus voi ilmetä eri tavoin: yksi ei noudata yhteisiä sääntöjä, toinen on haluton osallistumaan järjestettyyn ohjelmaan. Yksilön omat valmiudet ja kotona opitut käyttäytymismallit vaikuttavat hänen sopeutumiskykyynsä. Koska ongelmiin ei ole olemassa valmiita ratkaisumalleja, asiat on käsiteltävä tilannekohtaisesti. Keskustele kerholaisen kanssa ja pyri selvittämään, mistä sopeutumattomuus johtuu. Kun syy selviää, voitte yhdessä hakea ongelmaan ratkaisua.

... kerhotapaamiseen ilmestyy ulkopuolisia häiriötekijöitä?

Joskus kerhotapaamista voivat häiritä ulkopuoliset tekijät, kuten kutsumattomat vieraat. Voi olla, että vieras ei ole kiinnostunut kerhossa käsiteltävistä asioista, vaan hänen tavoitteenaan on sotkea ja haitata muiden toimintaa. Sinun tehtäväsi on kehottaa häiritsevää vierasta poistumaan.

Lähes jokaisella nuorella on nykyään matkapuhelin. Tee heti alkuun kaikille selväksi, ettei puhelinta käytetä kerhotapaamisten aikana.

... on turvaututtava kerhosta poistamiseen?

Osallistujan erottaminen kerhosta on aina vaikea päätös, ja siihen täytyy olla erittäin painavat syyt. Tällaisia voivat olla muiden kiusaaminen tai jatkuva yhteisten sääntöjen rikkominen. Keskustele tilanteesta ensin mahdollisten muiden ohjaajien kanssa. Lopullinen päätös tehdään yhdessä kerholaisen kanssa. Sinun tulee myös ottaa yhteyttä alaikäisen

nuoren vanhempiin ja selittää heille, mistä on kyse. Todennäköisesti koet tässä tilanteessa epäo-
nistumisen ja syyllisyyden tunteita. Niihin ei ole syytä, sillä ohjaajana tehtäväsi on aina ensisijaisesti valvoa kerhon etua.

Ole rohkeasti yhteydessä osastosi hallituksen yhteyshenkilöön tai piirin nuorisotyöntekijään, jos et löydä ratkaisua kerhosi ongelmiin. Ongelmatilanteet ovat osa ryhmätyöskentelyä eivätkä ne tarkoita, että olet huono ohjaaja. Älä jättäydy yksin tilanteen kanssa.

RATKAISTAAN RIIDAT

OHJAAJANA SINUN ON jatkuvasti havainnoitava kerhossasi vallitsevaa ilmapiiriä. Kun puutut määrätietoisesti riitoihin, annat mallin siitä, miten ongelmia voidaan ja pitää hoitaa. Muutamat perustaidot vievät jo pitkälle.

KESKUSTELEMINEN

PUHUMINEN SELKEYTTÄÄ ONGELMAA ja vie asioita eteenpäin. Opettele antamaan niin myönteistä kuin kielteistäkin palautetta rakentavasti. Jos kerholaisten välille syntyy ristiriitoja, kannattaa ensin puhua jokaisen osallisen kanssa yksitellen ja sitten yhdessä, mutta ei koskaan muiden kerholaisten kuullen!

KUUNTELEMINEN

JOS JOKU KERHOLAISISTA haluaa uskoa sinulle huoliaan, on tärkeää, että osaat kuunnella häntä. Tee selväksi, että kaikki mitä sanotaan, on luottamuksellista. Kuunteleminen ei ole vain kuulemistä, vaan myös herkkyyttä havainnoida toisen tunnetiloja ja kykyä eläytyä hänen asemaansa ja tilanteeseensa.

KESKINÄINEN JAKAMINEN ON riidanratkaisumenetelmä, jossa kerholaisen ongelmatilannetta pohditaan koko porukan voimin. Muista, että ongelman käsittely edellyttää aina asianomaisen kerholaisen suostumusta. Pyydä kaikkia kerholaisia kertomaan omista tuntemuksistaan ja kokemuksistaan vastaavatyypisissä tilanteissa. Aivoriihessä kerholaiset tuottavat spontaanisti ideoita ongelman ratkaisemiseksi. Kirjaa muistiin kaikki ehdotukset. Ideointivaiheen jälkeen keskustelkaa ehdotuksista ja valitkaa perustellusti paras idea.

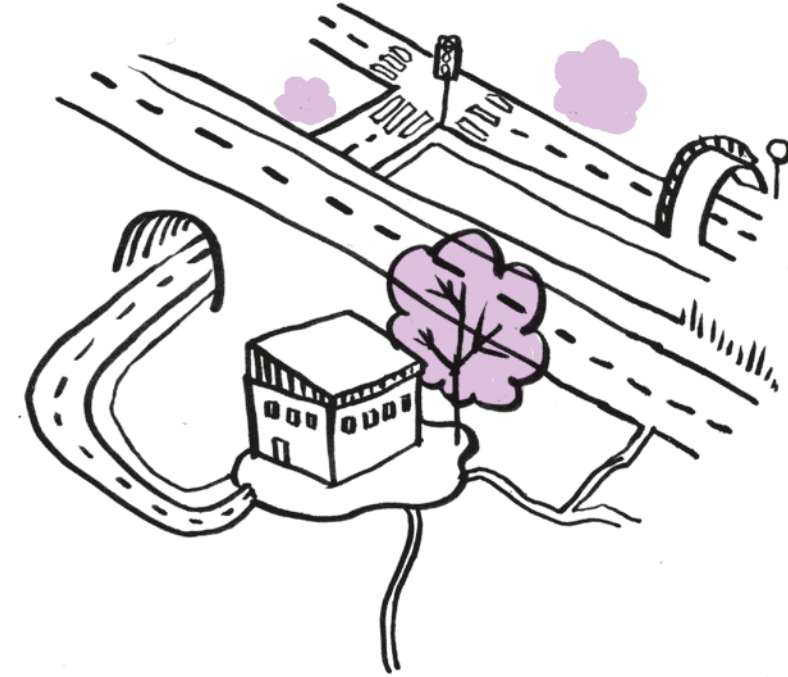
Vastuu ja turvallisuus

Ohjaajana olet vastuussa kerholaisista. Seuraavat turvallisuusasiat kannattaa ottaa huomioon, kun valmistelet kerhon perustamista ja kerhotapaamisia:

Kerhon säännöt kannattaa laatia yhdessä kerholaisten kanssa. Listaa säännöt paperille sopimukseksi, jonka kerholaiset allekirjoituksellaan vahvistavat. Voitte tarvittaessa muuttaa ja täydentää sääntöjä.

Ensiaputaidot voivat tulla tarpeeseen, joten sinun kannattaa hankkia tarvittavat perustaidot Punaisen Ristin EA1-kurssilla. Ensiapua on hyvä harjoitella myös ryhmässä, jotta jokainen kerholainen voi auttaa onnettomuustilanteessa. Tutustukaa kerhotilassa oleviin ensiapuvälineisiin ja niiden käyttöön. Tulipalon varalta kannattaa tarkistaa myös poistumisreitit ja varmistaa, että kerhotilassa on ainakin palohälytyn ja -sammutin.

Älä koskaan jätä kerholaisia yksin kerhotilaan. Mieti etukäteen, mitä harjoitusten, leikin tai askartelun lomassa voi sattua ja pyri minimoimaan riskit.

Liikennejärjestelyt on hyvä ottaa huomioon jo kerhotilaa valittaessa. Jos varhaisnuoret joutuvat kerhotapaamiseen tullessaan käyttämään vilkasliikenteistä reittiä eikä matkalla ole alikulkutunnelia tai liikennevaloja, voitte sopia turvallisesta kohtauspaikasta, josta käyt noutamassa kerholaiset. Kerratkaa kerhossa liikennesääntöjä ja turvallista liikennekäyttäytymistä. Voit pyytää poliisista tai Liikenneturvan aluetoimistosta vierailijan kertomaan, miten liikenteessä kuljetaan jalan ja polkupyörällä.

On myös tärkeää, että pidät kiinni sovitusta kerhoajoista. Jos jostakin syystä lopetatte tavallista aikaisemmin, älä jätä varhaisnuoria yksin kerhotilan ulkopuolelle odottamaan kyytiä kotiin.

Vinkkejä ja aineistoja turvallisesta liikennekäyttäytymisestä löydät Liikenneturvan sivuilta osoitteesta www.liikenneturva.fi.

Pidä kerholaisten **vanhemmat ajan tasalla** kerhon toiminnasta, tapahtumista ja menoista. Huolehdi, että he saavat tiedon esimerkiksi poikkeavasta kokoontumisajankohdasta tai -paikasta sekä retkistä ja leireistä. Pidä aina mukana vanhempien yhteystiedot ja muista antaa heille omasi. Sähköposti on hyvä tapa pitää yhteyttä, mutta kiireessä puhelu tai tekstiviesti tavoittaa nopeimmin.

Voit perustaa kerholle oman sähköpostiosoitteen, jolloin myös vanhempien on helppo ottaa yhteyttä ohjaajiin, eikä sähköposti ole vain yhden ohjaajan luettavissa.

Suomen Punaisen Ristin ryhmävakuutukset koskevat järjestön kaikkien yksiköiden järjestämien kurssien, leirin, ryhmäiltojen, harjoitusten ja opintomatkojen osanottajia. Ryhmävakuutukseen kuuluu tapaturmavakuutus ja järjestäjän vastuuvakuutus. Kun järjestät nuorille esimerkiksi kerhoillan, retken tai leirin, sinun ei siis tarvitse ottaa erillistä vakuutusta tapaturmien tai tavaravahinkojen varalle.

Jos sen sijaan suunnittelet kerhollesi jotakin tavallista vauhdikkaampaa toimintaa esimerkiksi leirillä, tarkista piiristä tai keskustoimistosta, kattaako yleisvakuutus kyseisen toiminnan. Kaikissa vähänkin epäselvissä tapauksissa vakuutuksen voimassaolo kannattaa tarkistaa etukäteen. Tarvittaessa voidaan ottaa lisävakuutus, joka on tapahtuman järjestäjälle maksullinen.

Lisätietoa vakuutusasioista:

www.punainenristi.fi/aktiivit/osastotoimisto.

OLE LUOTTAMUKSEN ARVOINEN

MUISTA, ETTÄ OLET vaitiolovelvollinen sekä kerholaisten että heidän vanhempiensa kanssa käydyistä keskusteluista. Jos nuori kertoo sinulle ensimmäisestä ihastuksestaan tai jälki-istunnosta, asiat kuuluvat vain sinun korvillesi, eivät koko kerhon. Jos taas kuulet kiusaamisesta tai vaikka varastamisesta, keskustele ensin nuoren kanssa ja ota tarvittaessa yhteyttä hänen vanhempiinsa. Kerro kuitenkin tapauksesta vain niille, joita se suoranaisesti koskee. Myös kerholaistesi vanhemmat saattavat uskoa sinulle asioita avioerostaan tai vaikkapa läheisen ihmisen kuolemasta. Ole tällöin luottamuksen arvoinen.

Kerhon ohjaajana sinun on hankittava tietoa kerholaistesi syntymäajoista, mahdollisista sairauksista ja allergioista. Muista, että ne ovat henkilökohtaista tietoa ja tulee siksi pitää salassa.

